

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 4Obdo/99/2019
Identifikačné číslo spisu: 8809203926
Dátum vydania rozhodnutia: 29.04.2020
Meno a priezvisko: JUDr. Alena Prieceľová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2020:8809203926.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu: N. J., bytom I., v mene spoločnosti LPH Vranov n/T, s.r.o., so sídlom Pod Dolami 838, 093 02 Vranov nad Topľou, IČO: 31 706 029, zast. ADVOKÁTSKA KANCELÁRIA - JUDr. STANISLAV KAŠČÁK, s.r.o., so sídlom Ulica 1. mája 1246, 093 01 Vranov nad Topľou, IČO: 47 245 034, proti žalovanému: K. N., bytom Y, zast. JUDr. Katarína Hroncová, so sídlom Dr. Clementisa 1214/4, 977 01 Brezno, o náhradu škody 1.000,- eur s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Vranov nad Topľou pod sp. zn. 10Cb/93/2009, na dovolanie žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Prešove č. k. 3Cob/53/2018-837 zo dňa 4. decembra 2018, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Prešove č. k. 3Cob/53/2018-837 zo dňa 4. decembra 2018 z r u š u j e a v e c m u v r a c i a n a d'alsie konanie.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Vranov nad Topľou ako súd prvej inštancie rozsudkom č. k. 10Cb/93/2009-782 zo dňa 9. novembra 2017 zamietol žalobu žalobcu, súdu doručení dňa 23. júna 2009, ktorou sa od žalovaného domáhal zaplattenia škody 1.000,- eur, spôsobenej porušením zmluvy a ustanovení § 135a a § 122 Obchodného zákonníka, za roky 2003 až 2009, ako aj náhrady trov konania.

2. Súd prvej inštancie svoje rozhodnutie právne zdôvodnil poukázaním na § 122 ods. 1, 2, 3, 4, § 133 ods. 1, 2, § 135 ods. 1, 2, § 135a ods. 1, 2, 3, § 150 ods. 1, 2 a § 373 Obchodného zákonníka, dospejúc k záveru, že žaloba je nedôvodná. Za prvý dôvod nedôvodnosti žaloby súd označil nedostatok, resp. stratu aktívnej procesnej legitímácie žalobcu na podanie žaloby. Poukázal na to, že aktívne legitimovaným na podanie žaloby je v zmysle § 122 ods. 3 Obchodného zákonníka každý spoločník spoločnosti, ktorý je oprávnený v mene spoločnosti uplatniť nároky na náhradu škody alebo iné nároky. Nárok na náhradu škody voči konateľom spoločnosti si môže uplatniť spoločnosť s tým, že v jej mene ju podáva spoločník spoločnosti, ktorá je v pozícii poškodeného. V danom prípade spoločník spoločnosti LPH Vranov n/T, s.r.o., N. J., počas konania prestal byť spoločníkom uvedenej spoločnosti, preto nemôže mať spôsobilosť túto spoločnosť aj naďalej zastupovať. Tým, že prestal byť spoločníkom obchodnej spoločnosti, došlo k strate jeho aktívnej legitímácie, ako aj k procesnej spôsobilosti konať v

mene spoločnosti v zmysle ustanovení Obchodného zákonníka (§ 122 ods. 3 Obchodného zákonníka), ako aj Civilného sporového poriadku (ďalej len „C. s. p.“). Súd prvej inštancie žalobu zamietol aj z dôvodu nepreukázania splnenia zákonných predpokladov pre vznik nároku na náhradu škody. Uviedol, že ak spoločnosť žaluje svojho konateľa o náhradu škody, musí preukázať existenciu všetkých prvkov, ktoré zákon vyžaduje pre úspešné domáhanie sa tohto nároku. Zákonnými predpokladmi pre vznik zodpovednosti za vznik sú vznik škody (ktorou je skutočná škoda a/ alebo ušlý zisk v zmysle § 379, pričom skutočná škoda sa prejavuje zmenšením majetku poškodenej strany oproti stavu pred údajnou škodnou udalosťou), porušenie povinnosti konateľa a napokon príčinná súvislosť (tzv. kauzálny nexus) medzi vznikom škody a porušením povinnosti. Len ak vznikne škoda, možno sa domáhať jej náhrady, ak by škoda nevznikla, aj keby reálne hrozila, náhrady škody sa úspešne domôcť nemožno. Žalobca v konaní nepreukázal, že by žalovaná škoda reálne spoločnosti vznikla. Správa Ing. G. S. zo dňa 23. júna 2009, poverenej žalobcom na nahliadnutie do účtovných dokladov spoločnosti za rok 2009, ani správa spoločnosti Orol s.r.o. z 29. júna 2007 označená ako „Priebežná kontrola účtovníctva za rok 2006 v spoločnosti LPH Vranov n/T, s.r.o.“, nepreukázali škodu, ani príčinnú súvislosť medzi porušením povinnosti a vznikom škody. Uvedenie predbežnej výšky škody nie je preukázaním, že žalobcovi škoda vznikla, nakoľko táto suma je len súčtom jednotlivých súm, na ktoré boli uzavreté zmluvy spoločnosti LPH Vranov n/T, s.r.o. s ďalšími zmluvnými partnermi.

3. Vo vzťahu k porušovaniu povinností konateľom podľa § 135a Obchodného zákonníka súd prvej inštancie uviedol, že ide o osobitnú situáciu, ktorá sa líši od situácie podľa tvrdenia žalobcu „o ukracovaní druhého spoločníka“. Žalobca nepreukázal, že žalovaný pri výkone funkcie nepostupoval s odbornou starostlivosťou a nepreukázal ani to, že žalovaný nemal dobrú vieru v tom, že koná v záujme spoločnosti, kde je záujem spoločnosti vždy preferovaný pred záujmom spoločníkov. Vecná správnosť manažérskeho rozhodovania závisí do mnohých okolností a nemôže byť priradená bez splnenia ďalších podmienok automaticky na vrub konateľa.

4. Z pripojeného spisu sp. zn. 13Cb/79/2015 súd prvej inštancie zistil, že v tomto konaní žalobca N. J. voči žalovanému LPH Vranov n/T, s.r.o. si uplatnil vyplatenie časti vyrovnacieho podielu vo výške 200.000,- eur. Dôvodom podania žaloby je skutočnosť, že účasť žalobcu N. J. ako spoločníka v spoločnosti LPH Vranov n/T, s.r.o. bola zrušená rozsudkom Okresného súdu Vranov nad Topľou č. k. 10Cb/64/2009-470 zo dňa 8. februára 2012 a bol mu vyplatený vyrovnací podiel vo výške 625.000,- eur. Žalobca má podozrenie, že zo strany konateľa Ing. N. dochádzalo k opakovanému a sústavnému porušovaniu spoločenskej zmluvy a že Ing. N. začal uprednostňovať svoje záujmy, ako aj záujmy iných subjektov a spoločností, čo v konečnom dôsledku viedlo k zníženiu hodnoty obchodného majetku spoločnosti LPH Vranov n/T, s.r.o. a následne aj k možnému zníženiu vyrovnacieho podielu žalobcu po zrušení jeho účasti v spoločnosti žalovaného. Toto konanie nie je doposiaľ právoplatne skončené. Z obsahu podanej žaloby sp. zn. 13Cb/79/2015 a po porovnaní dôvodov žaloby podanej v konaní vedenom pod sp. zn. 10Cb/93/2009, kde sa žalobca domáha náhrady škody voči Ing. K. N. z dôvodu, že jeho konaním bol porušený zákon a spoločenská zmluva, súd zistil, že po obsahovej stránke ide o totožný nárok, nakoľko aj predmetná žaloba následne po tom, čo bola zrušená účasť žalobcu v spoločnosti LPH Vranov n/T, s.r.o. by mohla viesť iba k tomu, že akýkoľvek nárok označený ako náhrada škody, po zrušení účasti spoločníka v spoločnosti by mohol byť uplatnený len ako nárok na doplatenie vyrovnacieho podielu, ak by bývalý spoločník mal za to, že konaním konateľa, a to porušením zákona alebo spoločenskej zmluvy, by došlo k zníženiu výsledku hospodárenia spoločnosti.

5. Na základe uvedených skutočností súd prvej inštancie žalobu ako nedôvodnú v celom rozsahu zamietol, rovnako zamietol ďalšie návrhy na vykonanie dokazovania s odôvodnením, že by bolo nadbytočné.

6. O trovách konania rozhodol súd prvej inštancie podľa § 255 ods. 1 C. s. p. podľa zásady úspechu v konaní a žalovanému ako úspešnej strane v konaní priznal náhradu trov konania vo výške 100 %.

7. Na včas podané odvolanie žalobcu z dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. e/, f/ a h/ C. s. p. proti rozsudku súdu prvej inštancie, Krajský súd v Prešove ako súd odvolací, rozsudkom č. k.

3Cob/53/2018-837 zo dňa 4. decembra 2018, prvoinštančný rozsudok podľa § 387 ods. 1 a 2 C. s. p. ako vecne správny potvrdil.

8. Odvolací súd v odôvodnení svojho rozhodnutia konštatoval, že súd prvej inštancie v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav veci a zo zistených skutočností vyvodil správny právny záver, od ktorého odvolací súd nemal dôvod odkloniť sa. Keďže ani v priebehu odvolacieho konania sa na týchto skutkových a právnych zisteniach nič nezmenilo, odvolací súd sa s odôvodnením napadnutého rozhodnutia v celom rozsahu stotožnil.

9. Odvolací súd vyslovil, že žalobcom uplatnení odvolacie dôvody nie sú spôsobilé privodiť zmenu, či zrušenie rozsudku súdu prvej inštancie v jeho napadnutom výroku o nevyhovení žalobe a trovách konania. Ako dostatočne relevantnú neposúdil odvoláciu námietku žalobcu, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, nakoľko v tomto prípade sa nejedná o takú skutkovú vadu, ktorá môže byť dôvodom odvolania. Súd prvej inštancie zvolil správny postup pri hodnotení výsledkov dokazovania, pričom vzal do úvahy skutočnosti, ktoré z dôkazov vyplynuli a ktoré boli preukázané.

10. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 1 C. s. p. v spojení s § 255 ods. 1, § 262 ods. 1 C. s. p. a žalovanému ako úspešnej strane v spore priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 % (v odôvodnení svojho rozhodnutia odvolací súd nesprávne uviedol žalobcu).

11. Proti rozsudku odvolacieho súdu podal žalobca v zákonom stanovenej lehote dovolanie (č. l. 850 - 860 súdneho spisu), prípustnosť ktorého vyvodil z ustanovenia § 420 písm. f/ C. s. p. tvrdiac, že odvolací súd viedol odvolacie konanie chybným spôsobom, čím porušil jeho právo na spravodlivý proces.

12. Žalobca odvolaciemu súdu vytkol rozporuplnú situáciu, keď najskôr vytýčil termín pojednávania na odvolacom súde na deň 4. decembra 2018, pričom oznámenie o konaní pojednávania s prejednaním veci zverejnil na webovom sídle Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky (www.justice.gov.sk), následne odvolací súd mailom zo dňa 3. decembra 2018 (z emailovej adresy: Y.

13. Žalobca odvolaciemu súdu ďalej vytkol, že jeho rozhodnutie nespĺňa základné náležitosti a štandardy rozsudku v zmysle § 220 ods. 2 C. s. p., majúce za následok nepreskúmateľnosť a arbitrárnosť rozhodnutia odvolacieho súdu. Tvrdí, že v odvolaní proti prvoinštančnému rozsudku namieta, že súd prvej inštancie neuviedol, z akého dokazovania vychádza jeho záver o zamietnutí žaloby. Prvoinštančnému súdu vytkol, že v omnoho väčšom rozsahu citoval vyjadrenia právnej zástupkyne žalobného, než jeho tvrdenia a že z jeho rozsudku sa nedá zistiť, aké dôkazy v konaní vykonal a ako ich vyhodnotil. Tento nedostatok neodstránil ani súd odvolací, ktorého rozhodnutie je tak stručné, že žalobca je nútený všetky námietky, s ktorými sa odvolací súd odmietol zaoberať, predniesť v dovolaní.

14. V ďalšej časti dovolania žalobca zamietol nesprávne posúdenie jeho aktívnej vecnej legitímácie konajúcimi súdmi, nesprávne vyhodnotenie vzniku škody, ako aj súvis prejednávanej veci s konaním vedeným na Okresnom súde Vranov nad Topľou pod sp. zn. 13Cb/79/2015.

15. Na základe uvedených tvrdení žalobca dovolaciemu súdu navrhol, aby rozsudok Krajského súdu v Prešove č. k. 3Cob/53/2018-837 zo dňa 4. decembra 2018, ako aj rozsudok prvoinštančného Okresného súdu Vranov nad Topľou č. k. 10Cb/93/2009-782 zo dňa 9. novembra 2017 zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na nové konanie a rozhodnutie.

16. K dovolaniu žalobcu sa vyjadril žalovaný písomným podaním zo dňa 11. júla 2019, súdu prvej inštancie doručeným v rovnaký deň, v ktorom dovolaciemu súdu navrhol dovolanie žalobcu ako neprípustné odmietnuť, resp. ako nedôvodné zamietnuť.

17. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 35 C. s. p.) po zistení, že dovolanie podala

včas strana sporu, v neprospech ktorej bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 C. s. p.), zastúpená v súlade s § 429 ods. 1 C. s. p., bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 veta pred bodkočiarkou C. s. p.) preskúmal napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu, ako aj konanie, ktoré jeho vydaniu predchádzalo a dospel k záveru, že dovolanie žalobcu je dôvodné.

18. Podľa § 419 C. s. p. proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je dovolanie prípustné, ak to zákon pripúšťa. Uvedené znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie proti tomu, ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešné) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, súd vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 C. s. p.

19. Podľa § 420 C. s. p. dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej, alebo ktorým sa konanie končí, pokiaľ trpí niektorou z procesných väd konania vymenovaných v písm. a/ až f/ predmetného ustanovenia (zakotvujúce tzv. vady zmätočnosti). Vo vzťahu k vade zmätočnosti v zmysle § 420 C. s. p. je nutné, aby dovolateľ v dovolaní jednoznačne uviedol, ktorou z väd zmätočnosti uvedenej pod písm. a/ až f/ je podľa jeho jednoznačne uviedol, ktorou z väd zmätočnosti uvedenej pod písm. a/ až f/ je podľa jeho názoru rozhodnutie odvolacieho súdu, resp. konanie, ktoré jeho vydaniu predchádzalo, poznačené a zároveň je jeho (procesnou) povinnosťou podľa § 431 ods. 2 C. s. p. uviesť, v čom konkrétne táto vada spočíva.

20. V danom prípade žalobca (ďalej tiež ako „dovolateľ“) v dovolaní namietol vadu zakotvenú v § 420 písm. f/ C. s. p., spočívajúcu v nesprávnom procesnom postupe odvolacieho súdu, ktorý dovolateľovi znemožnil, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu jeho práva na spravodlivý proces.

21. Pod nesprávnym procesným postupom súdu treba rozumieť taký postup súdu, ktorým sa strane znemožnila realizácia tých procesných práv, ktoré majú slúžiť na ochranu a obranu jeho práv a záujmov v tom, ktorom konkrétnom konaní, pričom miera tohto porušenia bude znamenať nespravodlivý súdny proces. V danom prípade k uvedenej vade malo dôjsť nesprávnym procesným postupom odvolacieho súdu, ktorý potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie bez vysporiadania sa s námietkami žalobcu prednesenými v jeho dovolaní. Rozsudok odvolacieho súdu, bez presvedčivého zdôvodnenia zamietnutia jeho žaloby, rovnako bez zdôvodnenia, prečo sa pojednávanie, vytýčené na deň 4. decembra 2018, nekonalo, ale len bol vyhlásený rozsudok, je v dôsledku uvedeného, nepreskúmateľný.

22. Po oboznámení sa s obsahom s vecou súvisiaceho súdneho spis dospel dovolací súd k záveru, že námietka dovolateľa spočívajúca vo vyššie tvrdenej okolnosti, je dôvodná.

23. Povinnosť súdu svoje rozhodnutie náležite odôvodniť je jedným z princípov predstavujúcich súčasť práva na spravodlivý proces v zmysle čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

24. Štruktúra práva na odôvodnenie súdneho rozhodnutia je rámcovo upravená v § 220 ods. 2 C. s. p., pričom táto norma sa uplatňuje aj v odvolacom konaní (§ 378 ods. 2 C. s. p.). Hoci úprava v § 387 ods. 2 C. s. p., umožňuje odvolaciemu súdu v prípade, ak sa v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého prvoinštančného rozhodnutia, obmedziť v odôvodnení svojho rozhodnutia len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia doplniť ďalšie dôvody, uvedené neznamena, že by sa pri potvrdení odvolaním napadnutého rozhodnutia z dôvodu jeho vecnej správnosti nemal vysporiadať so všetkými námietkami odvolateľa, práve naopak. Keďže dovolanie žalobcu obsahovalo viacero dôvodov a námietok s návrhom na zrušenie rozsudku prvoinštančného súdu, je nutné, aby sa dovolací súd vysporiadal so všetkými odvolacími námietkami odvolateľa, a nie ich len veľmi stručne a všeobecne zosumarizoval, resp. zodpovedal len niektoré alebo ich nezodpovedal vôbec.

25. Z odvolania žalobcu zo dňa 14. februára 2018 (na č. l. 796 a nasl. spisu), podaného proti rozsudku

súdu prvej inštancie č. k. 10Cb/93/2009-782 zo dňa 9. novembra 2017, vyplývajú námietky žalobcu o nepreskúmateľnosti prvoinstančného rozsudku vo vzťahu k otázke aktívnej legitímácie žalobcu, vzniku škody, ako aj súvisu s konaním vedeným na Okresnom súde Vranov nad Topľou pod sp. zn. 13Cb/79/2015, z ktorých odvolací súd nezodpovedal ani jednu námietku a ani sa nimi nezaoberal. Všeobecné konštatovanie odvolacieho súdu o správnosti rozsudku súdu prvej inštancie a stotožnenie sa s ním v prípade konkrétne namietaných okolností, je nedostatočným odôvodnením rozhodnutia odvolacieho súdu, nakoľko z neho nie je možné zistiť dôvody, pre ktoré tieto odvolacie dôvody nepovažoval za spôsobilé privodiť zmenu, či zrušenie napadnutého rozsudku.

26. Súd prvej inštancie navyše vo vzťahu k ďalším návrhom žalobcu na vykonanie dokazovania len stručne skonštatoval, že ich považuje za nadbytočné (bod 66. prvoinstančného rozsudku), nevysvetlil však dôvod ich nadbytočnosti a tento nedostatok neodstránil ani súd odvolací.

27. Dovolací súd sa stotožňuje aj s dôvodnosťou námietky žalobcu spočívajúcou v tvrdení o nevysvetlení dôvodu, z akého sa dňa 4. decembra 2018 nekonalo pojednávanie na odvolacom súde, vytýčené pôvodne úpravou na č. l. 830 súdneho spisu, ale konalo sa verejné vyhlásenie rozsudku v zmysle upovedomenia na č. l. 831 súdneho spisu. Tento dôvod nevyplýva zo zápisnice o vyhlásení rozhodnutia na č. l. 834 súdneho spisu, ani z odôvodnenia samotného rozhodnutia odvolacieho súdu na č. l. 837 a nasl. spisu, preto žalobca ako sporová v konaní, majúca záujem na riadnom zdôvodnení všetkých svojich námietok, sa môže len domnievať, resp. si vytvárať vlastné verzie zodpovednosti svojich otázok.

28. S poukazom na všetky vyššie uvedené skutočnosti dospel dovolací súd k záveru, že z dôvodu nedostatočného odôvodnenia rozsudku odvolacieho súdu, je tento nepreskúmateľný, majúci za následok jeho arbitrárnosť, v dôsledku ktorej okolnosti je nepochybné, že odvolací súd zaťažil svoje konanie procesnou vadou v zmysle § 420 písm. f/ C. s. p. Dovolací súd preto rozsudok odvolacieho súdu č. k. 3Cob/53/2018-837 zo dňa 4. decembra 2018 podľa § 449 ods. 1 C. s. p. zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie (§ 450 C. s. p.). Odvolací súd je právnym názorom dovolacieho súdu viazaný (§ 455 C. s. p.).

29. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0 (§ 393 ods. 2 veta druhá C. s. p. a § 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 1. mája 2011).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.